

THE SONG AT THE INN

BÀI CA TẠI NHÀ TRỌ

Story 15 · The Hundred Thousand Songs of Milarepa · Garma C. C. Chang translation · printed pp.
150-156

Obeisance to all Gurus

Having meditated at Jundhagho [North Horse Gate], the Jetsun Milarepa went to Shri Ri to meditate; on his way, he lodged in an inn at Yei Ru Jang. A scholar named Yaugru Tangbha, with many monk disciples, and a merchant called Dhawa Norbu [the Moon Jewel], with a great retinue, were also stopping there. Milarepa begged alms from the merchant, who said, "You yogis are accustomed to taking the belongings of others to enjoy yourselves; why don't you try to earn your own living? It would be much better to be self-supporting!" Milarepa replied, "It is true that by following your way one may have more immediate happiness and enjoyment, but this very enjoyment will cause more suffering in the future. This is the important point you have neglected. Now listen to my song, 'The Eight Reminders'":

Đảnh lễ tất cả chư Đạo sư.

Sau khi thiền định tại Jundhagho [Cổng Ngựa Phía Bắc], Jetsun Milarepa đi đến Shri Ri để thiền định; trên đường, Ngài nghỉ tại một nhà trọ ở Yei Ru Jang. Một học giả tên Yaugru Tangbha, cùng nhiều đệ tử tăng sĩ, và một thương gia tên Dhawa Norbu [Bảo Châu Mặt Trăng], cùng đoàn tùy tùng đông đảo, cũng đang dừng chân tại đó. Milarepa xin vật thực từ người thương gia. Ông nói: "Các ông, những yogi, quen lấy của cải của người khác để hưởng dùng; tại sao không thử tự kiếm sống? Tự nuôi sống mình chẳng phải tốt hơn nhiều sao!" Milarepa đáp: "Đúng là theo cách của ông, người ta có thể có hạnh phúc và hưởng thụ trước mắt nhiều hơn; nhưng chính sự hưởng thụ ấy sẽ gây thêm đau khổ trong tương lai. Đây là điểm quan trọng mà ông đã bỏ quên. Bây giờ hãy nghe bài ca của ta, 'Tám Lời Nhắc Nhở'":

Castles and crowded cities are the places
Where now you love to stay;
But remember that they will fall in ruins
After you have departed from this earth.

Pride and vainglory are the lure
Which now you love to follow;
But remember, when you are about to die
They offer you no shelter and no refuge!

Kinsmen and relatives are the people
With whom now you love to live!
But remember that you must leave them all behind
When from this world you pass away!

Servants, wealth, and children
Are things that you love to hold;

But remember, at the moment of your death
Your empty hands can take nothing with you!

Vigor and health are dearest to you now;
But remember that at the moment of your death
Your corpse will be bundled up¹ and borne away!

Now your organs are clear, your blood and
flesh are strong and vigorous;
But remember, at the moment of your death
They will no longer be at your disposal!

Sweet and delicious foods are things
That now you love to eat;
But remember, at the moment of your death
Your mouth will let the spittle flow!

When of all this I think, I cannot help
But seek the Buddha's teachings!
The enjoyments and pleasures of this world,
For me have no attraction.

I, Milarepa, sing of the Eight Reminders,
At the Guest House of Garakhache of Tsang.
With these clear words I give this helpful warning;
I urge you to observe and practice them!

*Lâu dài và những thành phố đông đúc là những nơi
Giờ đây ông thích lưu lại;
Nhưng hãy nhớ rằng chúng sẽ trở thành hoang phế
Sau khi ông rời khỏi cõi đời này.*

*Kiêu mạn và hư danh là mối nhử
Mà giờ đây ông thích chạy theo;
Nhưng hãy nhớ, khi ông sắp chết,
Chúng chẳng cho ông nơi che chở hay chốn nương thân!*

*Bà con và thân quyến là những người
Mà giờ đây ông thích sống cùng!
Nhưng hãy nhớ rằng ông phải bỏ tất cả họ lại phía sau
Khi ông lìa khỏi thế gian này!*

*Người hầu, của cải và con cái
Là những gì ông yêu thích nắm giữ;
Nhưng hãy nhớ, vào lúc chết,
Đôi tay trắng của ông chẳng thể mang theo gì!*

Sức lực và sức khỏe là điều ông quý nhất lúc này;

*Nhưng hãy nhớ rằng vào lúc chết,
Thân xác ông sẽ bị bỏ lại¹ và mang đi!*

*Giờ đây các cơ quan của ông còn minh mẫn, máu và
thịt còn mạnh mẽ, tràn đầy sinh lực;
Nhưng hãy nhớ, vào lúc chết,
Chúng sẽ không còn tùy ông sử dụng nữa!*

*Những món ăn ngọt ngon là những thứ
Giờ đây ông thích ăn;
Nhưng hãy nhớ, vào lúc chết,
Miệng ông sẽ để nước dãi chảy ra!*

*Khi nghĩ đến tất cả những điều này, ta không thể không
Tìm đến giáo pháp của Đức Phật!
Những hưởng thụ và thú vui của thế gian này
Đối với ta chẳng còn sức hấp dẫn.*

*Ta, Milarepa, hát Tám Lời Nhắc Nhớ
Tại Nhà Trọ Garakhache xứ Tsang.
Bằng những lời rõ ràng này, ta đưa ra lời cảnh tỉnh hữu ích;
Ta khuyên ông hãy ghi nhớ và thực hành!*

Thus he sang, and his song roused in the merchant, Dhawa Norbu, such a deep faith that he exclaimed, "Dear Lama, what you have sung is indeed very true and clear and has made me think of the Dharma. Pray, instruct me how to practice the teaching of Buddha." In answer, Milarepa sang:

Ngài hát như vậy, và bài ca khơi dậy nơi thương gia Dhawa Norbu một niềm tin sâu xa đến nỗi ông thốt lên: "Thưa Lama kính quý, những gì Ngài vừa hát quả thật rất chân thật và rõ ràng, khiến con nghĩ đến Pháp. Xin Ngài chỉ dạy cho con cách thực hành giáo pháp của Đức Phật." Đáp lại, Milarepa hát:

The rugged hermitage is the place of virtue,
The Guru with knowledge and practice is the
precious jewel
To whom one should pray with sincerity and reverence.
Without errors the teachings should be practiced.

He who feels his mind run wild,
Should apply his View² [of Voidness] for the cure.
The attachments of his mind are thus freed.
How wonderful this is!

He whose mind feels sick,
Should beg the alms of Non-discrimination.³
He will then experience the self-liberation
of the places to which [he travels].

How wonderful this is!

He who dislikes his meditation experiences,
Should compare and discuss them with
proficient Gurus.
To talk and live with these experienced yogis,
Surely will help his mind!

If sometimes doubts arise, and skepticism,
One should read the holy sayings of the Buddha.
With conviction in the true words of the Dharma,
Confidence and faith in one's heart will grow!

He who feels uneasy and unwell,
Should pray to his Father Guru
With all earnestness;
Thus will he be blessed and his mind made tranquil.

Again, one should think of those faithless men
Who lay their bodies down on Samsara's bed,
Who lay their heads upon the pillows of the Five Poisons
And fling the dung of their passions to the Ten Directions.
One should search for (the physician who can) cure them.

With the devotion of the Three Gates⁴
one should make the diagnosis;
Through the Six Merits of the Guru-Doctor
one should give the medicine.
Thus one is assured that the Three Bodies will be attained,
And the Five Poisonous Passions cured!

In order to beg pardon and forgiveness
One should give offerings sincerely.

*Ấn thất gặp ghềnh là nơi của đức hạnh,
Vị Guru có tri kiến và thực hành là
Bảo châu quý báu
Mà người ta nên cầu nguyện với lòng chân thành và tôn kính.
Giáo pháp phải được thực hành không sai lạc.*

*Người nào cảm thấy tâm mình chạy loạn,
Nên áp dụng Kiến² [về Tính Không] làm phương thuốc.
Những bám chấp trong tâm nhờ đó được giải thoát.
Kỳ diệu thay!*

*Người nào cảm thấy tâm mình bệnh hoạn,
Nên khát thực với tâm Không Phân Biệt.³
Khi ấy người ấy sẽ kinh nghiệm sự tự giải thoát*

*Của những nơi [mình đi qua].
Kỳ diệu thay!*

*Người nào không hài lòng với kinh nghiệm thiền định của mình,
Nên đối chiếu và bàn luận chúng với
Những vị Guru thành thạo.
Trò chuyện và sống cùng những yogi giàu kinh nghiệm ấy
Chắc chắn sẽ giúp ích cho tâm mình!*

*Nếu đôi khi nghi ngờ và hoài nghi khởi lên,
Nên đọc những lời thánh dạy của Đức Phật.
Nhờ xác tín nơi những lời chân thật của Pháp,
Niềm tin và lòng tín thành trong tim sẽ tăng trưởng!*

*Người nào cảm thấy bất an và không ổn,
Nên cầu nguyện đến Guru Cha của mình
Với tất cả lòng chí thành;
Nhờ vậy người ấy sẽ được gia trì và tâm trở nên an tĩnh.*

*Lại nữa, nên nghĩ đến những người không có lòng tin,
Những người đặt thân mình trên chiếc giường Luân hồi,
Đặt đầu lên những chiếc gối của Năm Độc
Và ném phân của các phiền não mình ra Mười Phương.
Nên tìm [vị lương y có thể] chữa trị cho họ.*

*Với lòng sùng kính của Ba Cửa⁴
Người ta nên chẩn đoán;
Nhờ Sáu Công Đức của vị Guru-Lương Y
Người ta nên cho thuốc.
Như vậy chắc chắn Ba Thân sẽ được thành tựu,
Và Năm Độc phiền não sẽ được chữa lành!*

*Để cầu xin tha thứ và khoan thứ,
Người ta nên thành tâm dâng cúng.*

Upon hearing this song the merchant was confirmed with the deepest faith toward the Jetsun. From that time on, as a layman, he followed the Jetsun's instruction in Dharma practice and became a very good yogi.

Nghe bài ca này, người thương gia càng xác lập lòng tin sâu xa nhất đối với Jetsun. Từ đó về sau, với tư cách một cư sĩ, ông theo những chỉ dạy của Jetsun trong việc thực hành Pháp và trở thành một yogi rất tốt.

At the same time in the inn, while Milarepa was appearing as an ascetic, the scholar-doctor, Yaugru Tangbha was preaching the Dharma. His monk-disciples busily recited prayers in the evening, and sat in a crouching posture practicing Samadhi in the daytime. They even held religious ceremonies and started their sermons before daybreak.

One day, Milarepa went to the congregation during the midday meal to beg a little food.⁵ Several monks said, “What a pitiful sight this man is! He acts and dresses like a yogi, but does not practice or learn any teaching of the Dharma; without any knowledge or desire for meditation, he fails even to recite a single prayer; and he even asks alms from the priests! What a pity! What a pity!” And they all felt great pity and sorrow for him. Milarepa then said to them, “My mind is always at ease and happy, because I can practice simultaneously the various devotions, such as reciting Mantras and visualizing Devas’ bodies, while learning and carrying out the teachings of the Buddha. Please listen to my song”:

Cũng lúc ấy tại nhà trọ, trong khi Milarepa xuất hiện như một vị khổ hạnh, học giả-bác sĩ Yaugru Tangbha đang thuyết Pháp. Các đệ tử tăng sĩ của ông bận rộn tụng kinh cầu nguyện vào buổi tối, và ban ngày ngồi trong tư thế co mình thực hành Samadhi. Họ còn cử hành các nghi lễ tôn giáo và bắt đầu thuyết giảng trước lúc bình minh.

Một ngày nọ, vào bữa ăn trưa, Milarepa đến hội chúng để xin một ít thức ăn.⁵ Vài vị tăng nói: “Người này thật đáng thương! Ông ta hành xử và ăn mặc như một yogi, nhưng chẳng thực hành hay học bất kỳ giáo pháp nào; không có kiến thức cũng chẳng có ý muốn thiền định, đến một lời cầu nguyện cũng không tụng; vậy mà còn xin vật thực từ các tu sĩ! Thật đáng thương! Thật đáng thương!” Tất cả họ đều cảm thấy vô cùng thương hại và buồn cho Ngài. Milarepa liền nói: “Tâm ta luôn an ổn và hạnh phúc, bởi ta có thể đồng thời thực hành nhiều pháp môn khác nhau, như trì Mantra và quán tưởng thân các Bồ tôn, trong khi vẫn học và thực hành giáo pháp của Đức Phật. Xin hãy nghe bài ca của ta”:

The Three Precious Ones, supporting all
In the realm of Non-doing Awareness—
I realize them all!
Why then should I pray to them?
Happy is the practice of Yoga
Without Mantra and muttering!

The bestower of the two Siddhis⁶ is
the protecting Buddha.
In the realm of Great Illumination,
I have completely realized the Buddha
of Non-existence,
And so I need not practice the Arising Yoga!
Happy is the experience
Of identifying the Self-body with the Buddha!

The Dakinis sweep all obstacles away and
destroy misfortunes;
In the realm of Self-essence, the plane of origin,
I have completely realized them.
And so I have no need to make the ritual offering!
Happy is the Yoga
In which the six sense-organs relax at ease!

Apprehensions are the source of hindrances.
In the realm of Dharma-Essence,
I identify demon-seeing with the Perfection;
Therefore, I need do no exorcising.
Happy is the Yoga
In which I identify the Dharmakaya with apprehensions!

The words and writing, the dogmas
And the logic I absorb
In the Realm of Illuminating Consciousness.
For me, there is no need of learning.
Happy is the experience of Yoga,
The source of all the Sutras.

*Ba Ngôi Báu, nâng đỡ tất cả,
Trong cảnh giới của Giác Biết Vô Tác—
Ta chứng ngộ tất cả!
Vậy tại sao ta còn phải cầu nguyện đến các Ngài?
Hạnh phúc thay pháp Yoga
Không Mantra, không lễ nhĩ trì tụng!*

*Đấng ban hai Siddhi⁶
Là vị Phật hộ trì.
Trong cảnh giới Đại Quang Minh,
Ta đã hoàn toàn chứng ngộ vị Phật
Của Phi-hữu,
Vì thế ta không cần thực hành Sinh Khởi Du-già!
Hạnh phúc thay kinh nghiệm
Đồng nhất tự thân với Phật!*

*Các Dakini quét sạch mọi chướng ngại
Và tiêu trừ bất hạnh;
Trong cảnh giới Tự Tánh, bình diện nguyên sơ,
Ta đã hoàn toàn chứng ngộ các vị.
Vì vậy ta không cần thực hiện nghi lễ cúng dường!
Hạnh phúc thay pháp Yoga
Trong đó sáu căn thư giãn an nhiên!*

*Những nhận thức chấp thủ là nguồn của chướng ngại.
Trong cảnh giới Pháp Tánh,
Ta nhận ra cái thấy ma quỷ chính là Sự Viên Mãn;
Vì thế ta không cần làm lễ trừ tà.
Hạnh phúc thay pháp Yoga
Trong đó ta nhận ra Pháp Thân ngay trong những nhận thức chấp thủ!*

*Ngôn từ và văn tự, giáo điều
Cùng luận lý, ta hòa nhập
Trong Cảnh giới Tâm Thức Sáng Tổ.*

*Đối với ta, không cần phải học nữa.
Hạnh phúc thay kinh nghiệm Yoga,
Nguồn của tất cả Kinh điển.*

Whereupon the Doctor, Yaugru, said to Milarepa, "Dear Yogi, your experience and understanding are indeed marvelous. However, according to the principles of Buddhism, an object or teaching must be given from which beginners may learn; also it is desirable and helpful to encourage people to follow the Yellow-robed [monks] in the practice of virtuous deeds. Is that not so?" Milarepa replied, "This may be the teaching of your School, and you may do what you like. But my teaching is a little different. In it, if one feels he has nothing to be ashamed of, that will be sufficient! From what I can see, your way of devotion is like this—judge for yourself and see whether what I am going to say is true":

Bấy giờ Bác sĩ Yaugru nói với Milarepa: "Thưa Yogi, kinh nghiệm và sự hiểu biết của Ngài quả thật kỳ diệu. Tuy nhiên, theo những nguyên tắc của Phật giáo, cần phải có một đối tượng hay giáo pháp để người mới bắt đầu học theo; hơn nữa, khuyến khích mọi người noi theo các vị [tăng] áo vàng trong việc thực hành các thiện hạnh cũng là điều đáng làm và hữu ích. Chẳng phải vậy sao?" Milarepa đáp: "Đó có thể là giáo pháp của trường phái ông, và ông có thể làm điều mình thích. Nhưng giáo pháp của ta hơi khác. Trong đó, nếu một người cảm thấy mình chẳng có điều gì phải hổ thẹn, thế là đủ! Theo những gì ta thấy, cách tu hành của ông giống như thế này—hãy tự phán xét và xem điều ta sắp nói có đúng không":

I take refuge in the Three Precious Ones;
May my compassionate Guru ever protect and bless me.

You scholar-doctor of the Eight Worldly Engagements,
How can you clear away ignorance and distraction for others,
When you cannot conquer your own mind?

Under the white canopy, stands a lovely peacock;
But he vanishes as quickly as the lightning!
Think, my dear Doctor! Is that not true?

The kitchen of the monastery behind the village
Is a symbol of misery and cheating;
Think, my dear Doctor! Is that not so?

Attending a boisterous public meeting
Is like being driven round in a circle of fierce foes!
Think, my dear Doctor! Is that not true?

Accumulating horses, sheep, and jewels
Is like dew upon the grass
Under the warm breath of the wind.
Think, my dear Doctor! Are they not alike?

The illusory human body with its mass of passions
Is like a corpse that has been gilded!
Think, my dear Doctor! Are they not alike?

Leading women practicers, without inner experience,
Is a travesty of dignity, and a disgrace.
Think, my dear Doctor! Is that not so?

The food and offerings in the sacrificial circle
Are like the tax collections of an arrogant inspector.
Think, my dear Doctor! Are they not alike?

Divination, Astrology, and Bon⁷ rituals—
These three Dharmas-of-the-town are like
swindler's tricks.
Think, my dear Doctor! Are they not alike?

The tuneful hymns which enchant disciples
Are like the malicious invocation of the Dragon Demon.
Think, my dear Doctor! Are they not alike?

Country, home, and fields are not true possessions
But delusive, and tantalizing like rainbows
to the young!
Think, my dear Doctor! Is that not so?

To sway and dominate disciples by fraud and hypocrisy
Is like a lackey serving many masters.
Think, my dear Doctor! Is that not true?

To preach without the Essence
Is a lie and fraud!
Think, my dear Doctor! Is that not so?

If you cannot help yourself
How can you help others?

*Con quy y Ba Ngôi Báu;
Nguyễn Guru từ bi của con luôn che chở và gia trì cho con.*

*Hồi học giả-bác sĩ của Tám Mối Bận Tâm Thế Gian,
Làm sao ông có thể xua tan vô minh và tán loạn cho người khác,
Khi chính tâm mình ông còn chưa chế ngự được?*

*Dưới lòng trắng đứng một con công xinh đẹp;
Nhưng nó biến mất nhanh như chớp!
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?*

Nhà bếp của tu viện phía sau làng
Là biểu tượng của khốn khổ và gian dối;
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

Tham dự một cuộc tụ họp công cộng ồn ào
Giống như bị lừa vòng quanh giữa một vòng kẻ thù hung dữ!
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

Tích lũy ngựa, cừu và châu báu
Giống như sương trên cỏ
Dưới hơi ấm của gió.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải chúng giống nhau sao?

Thân người huyễn hóa với cả khối phiền não
Giống như một xác chết được mạ vàng!
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải chúng giống nhau sao?

Dẫn dắt những nữ hành giả mà không có kinh nghiệm nội chứng
Là sự giả mạo phẩm giá và là điều đáng hổ thẹn.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

Thức ăn và phẩm vật trong vòng nghi lễ
Giống như tiền thuế do một viên thanh tra kiêu ngạo thu lấy.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải chúng giống nhau sao?

Bói toán, Chiêm tinh và các nghi lễ Bon⁷—
Ba thứ “Pháp của phố thị” này giống như
Những trò lừa đảo.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải chúng giống nhau sao?

Những bài thánh ca du dương mê hoặc đệ tử
Giống như lời triệu gọi ác ý của Long Ma.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải chúng giống nhau sao?

Xứ sở, nhà cửa và ruộng đất không phải tài sản chân thật
Mà hư huyễn, quyến rũ như cầu vồng
Đối với người trẻ!
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

Dùng gian trá và đạo đức giả để thao túng, thống trị đệ tử
Giống như một kẻ hầu phục vụ nhiều chủ.
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

Thuyết giảng mà không có Tinh Yếu
Là dối trá và lừa gạt!
Hãy nghĩ xem, Bác sĩ thân mến! Chẳng phải vậy sao?

*Nếu ông không thể tự giúp mình,
Làm sao ông có thể giúp người khác?*

After hearing this song, Doctor Yaugru took a very reverent attitude toward the Jetsun. Rising from his seat he bowed, with his eyes full of tears, and said, "What you say is very true. Please teach me the Dharma and allow me to become your disciple."

Among the disciples of Doctor Yaugru there was a young monk called Sevan Dunchon Shawa who followed the Jetsun and obtained from him the Initiations and instructions. Having devoted himself to meditation, he attained the highest accomplishment. He was one of the heart-sons of the Jetsun, known as Sevan Repa from Dodra.

This is the story of how Milarepa met his disciple Sevan Repa at the Garakhache Guest House of Yei Ru Jang in Tsang.

Sau khi nghe bài ca này, Bác sĩ Yaugru khởi thái độ vô cùng tôn kính đối với Jetsun. Ông đứng dậy khỏi chỗ ngồi, cúi lạy với đôi mắt đầy lệ và nói: "Những gì Ngài nói quả thật rất đúng. Xin hãy dạy Pháp cho con và cho phép con trở thành đệ tử của Ngài."

Trong số các đệ tử của Bác sĩ Yaugru có một vị tăng trẻ tên Sevan Dunchon Shawa. Vị này đi theo Jetsun và nhận từ Ngài các Quán đảnh cùng chỉ dạy. Sau khi chuyên tâm thiền định, ông đạt thành tựu cao nhất. Ông là một trong những tâm tử của Jetsun, được biết đến với tên Sevan Repa xứ Dodra.

Đây là câu chuyện Milarepa gặp đệ tử Sevan Repa của Ngài tại Nhà Trọ Garakhache ở Yei Ru Jang, xứ Tsang.

NOTES / CHÚ THÍCH

1. In Tibet the corpse is usually loaded on a horse, like a folded bundle, and so carried away to the cemetery by the relatives.

1. Ở Tây Tạng, thi thể thường được đặt lên ngựa như một bó được gấp lại, rồi được thân quyến đưa đến nơi mai táng.

2. View: the basic understanding of the Voidness. If distracting thoughts run wildly during meditation, the yogi should identify them with the Void. They can thus be tranquilized and transformed.

2. Kiến: sự hiểu biết căn bản về Tính Không. Nếu các tư tưởng tán loạn chạy loạn trong khi thiền, yogi nên nhận ra chúng là Không. Nhờ vậy chúng có thể được làm lắng dịu và chuyển hóa.

3. Non-discrimination: Whether his patrons are rich or poor, high or low, the yogi should beg alms without discrimination. At the same time he should remember that the giver, the receiver, and the alms are all non-existent, or illusory.

3. Không Phân Biệt: Dù thí chủ giàu hay nghèo, cao hay thấp, yogi nên khất thực không phân biệt. Đồng thời, vị ấy nên nhớ rằng người cho, người nhận và vật bố thí đều không thực hữu, hay như huyễn.

4. Three Gates: body, mouth, and mind.

4. Ba Cửa: thân, khẩu và ý.

5. The food remaining from the sacrament.

5. Thức ăn còn lại từ nghi lễ cúng dường.

6. The two Siddhis are the mundane and transcendental “accomplishments,” or powers.

6. Hai Siddhi là các “thành tựu” hay năng lực thế gian và siêu thế.

7. Bon: the pre-Buddhist, native religion of Tibet.

7. Bon: tôn giáo bản địa của Tây Tạng có từ trước Phật giáo.

SOURCE / NGUỒN

Garma C. C. Chang (trans. & annot.), The Hundred Thousand Songs of Milarepa, Vol. I, Part Two, Story 15, “The Song at the Inn,” printed pp. 150–156. English text and notes follow the reader’s supplied Chang edition; Vietnamese translation prepared faithfully for this bilingual edition. No commentary added.